

POSTANOWIENIE

Dnia 6 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

ze skargi uczestniczki postępowania o wznowienie postępowania
zakończanego prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego
z dnia 12 sierpnia 2010 r., w sprawie z wniosku M. B. i J. B.
przy uczestnictwie J. S.
o rozgraniczenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 czerwca 2012 r.,
zażalenia uczestniczki postępowania
na postanowienie Sądu Okręgowego
z dnia 31 marca 2011 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 31 marca 2011 r. odrzucił na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. skargę J. S. o wznowienie zakończonego prawomocnym postanowieniem tego Sądu z dnia 12 sierpnia 2010 r. postępowania o rozgraniczenie w sprawie z wniosku M. B. i J. B., wyjaśniając że powołana w skardze podstawa wznowienia, o której mowa w art. 403 § 2 k.p.c., nie występuje. W szczególności za nowy dowód w rozumieniu tego przepisu nie może być, według wspomnianego wyjaśnienia, uznany akt własności ziemi z dnia 17 maja 1975 r., sygn.[...], przekreślony dwiema krzyżującymi się liniami, z napisem „błędny”, niedoręczony jej poprzedniczce prawnej.

W zażaleniu na postanowienie Sądu Okręgowego z dnia 31 marca 2011 r. skarżąca zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że przekreślony akt własności ziemi był jej znany w poprzednim postępowaniu, którego była uczestniczką, oraz naruszenie art. 244 § 1 k.p.c. przez uznanie, iż akt ten nie jest ważny.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c., mającym odpowiednie zastosowanie także w postępowaniu nieprocesowym (art. 13 § 2 k.p.c.), podstawą wznowienia może być późniejsze wykrycie okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Muszą to być okoliczności faktyczne lub środki dowodowe istniejące już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, ale stronie wówczas nieznane i tym samym niemożliwe do wykorzystania przez nią. Muszą one przy tym dotyczyć podstawy faktycznej żądania albo uzasadniać obronę przed żądaniem. Nie uwzględnia się zarazem tu okoliczności wynikających już z materiału procesowego, jeżeli zostały one pominięte przez stronę na skutek opieszałości, zaniedbania, zapomnienia lub błędnej oceny potrzeby ich powołania (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 listopada 2009 r., III CZ 52/09, niepubl.).

Skarżąca trafnie podniosła, że Sąd Okręgowy nie miał wystarczających podstaw do przyjęcia, iż przekreślony akt własności ziemi, opatrzony napisem „błędny”, stanowił środek dowodowy, z którego uczestniczka mogła skorzystać

w prawomocnie zakończonym postępowaniu o rozgraniczenie. Dokumentu takiego nie było w aktach uwłaszczeniowych o sygn. [...] (k. 92, sygn. I Ca 285/10) nadesłanych przez Starostę w wykonaniu zarządzenia przewodniczącego z dnia 24 października 2007 r. (k. 88 sygn. I Ca 285/10), a okoliczności podane przez uczestniczkę w skardze o wznowienie oraz w jej wyjaśnieniach (k. 20-21) uprawniają do przyjęcia, że nie mogłaby ona uzyskać odpisu tego dokumentu.

Mimo to zaskarżone postanowienie odpowiada prawu. Nie spełnione bowiem zostało przez skarżącą inne wymaganie art. 403 §2 k.p.c. - aby później wykryty środek dowodowy mógł mieć wpływ na wynik sprawy. W oddalającym apelację uczestniczki postanowieniu zaskarżonym skargą o wznowienie Sąd Okręgowy przyjął jako kryterium rozgraniczenia nieruchomości stan prawny. W związku z tym, że poprzedniczka uczestniczki nabyła własność nieruchomości na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (Dz.U.27.250 ze zm.) w sprawie miarodajny był stan prawny nieruchomości wynikający z wejścia w życie tej ustawy. Według tej ustawy, o wynikającym z niej stanie prawnym nieruchomości rozstrzygał – uwzględniony w postępowaniu o rozgraniczenie, którego wznowienia domaga się skarżąca - stan posiadania nieruchomości w dniu 4 listopada 1971 r. Wykrycie przez uczestniczkę powołanego w skardze aktu własności ziemi nie mogłoby zmienić dokonanych w sprawie o rozgraniczenie ustaleń co do stanu posiadania nieruchomości w dniu 4 listopada 1971 r., ponieważ według utrwalonej linii orzecznictwa, akt własności ziemi stwierdza w sposób wiążący jedynie samo nabycie z mocy prawa własności nieruchomości, natomiast nie jest wiążący w zakresie dotyczącym powierzchni i granic nabytej nieruchomości, w związku z czym granice takiej nieruchomości są ustalane samodzielnie w postępowaniu rozgraniczeniowym, według istniejącego w dniu 4 listopada 1971 r. stanu posiadania nieruchomości (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 4 kwietnia 1975 r., III CZP 92/74, OSNC 1976, nr 3, poz. 34, z dnia 8 lutego 2000 r., I CRN 126/94, LEX nr 465019, z dnia 25 stycznia 2001 r., I CKN 901/98, LEX nr 52706, z dnia 31 stycznia 2001 r., III CKN 1037/98, LEX nr 52696, z dnia 19 sierpnia 2009 r., III CZP 51/09, LEX nr 520036).

Odrzucenie zatem skargi w ostatecznym rezultacie nie stanowiło naruszenia art. 403 § 2 i art. 410 § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.